

MAALISKUU

Laskiaissunnuntai

- (7 viikkoa ennen pääsiäispäivää)
- Paastonaika alkaa.
- Laskiaissunnuntaita seuraa laskiaistiistai.

Kansainvälinen naistenpäivä (8.3)

Kevätpäiväntasaus (20.3)

- Päivä on yhtä pitkä kuin yö ja varsinainen kevään odotus voi alkaa.

Kansainvälinen kasvispäivä (20.3)

Itämeri-päivä ja Maailman vesipäivä (22.3)

Kesäaika alkaa

- Kelloja siirretään yksi tunti eteenpäin

Luonnossa tapahtuu maaliskuussa

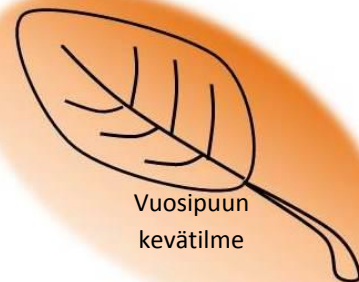
- Kevään merkkejä alkaa ilmaantua: ensimmäiset leskenlehdet nousevat maasta aurinkoisilla ja lämpimillä paikoilla, puiden silmut paisuvat ja pajunkissat puhkeavat.
- Yöt ovat kylmiä, mutta päivisin paistava aurinko lämmittää ja sulattaa lunta.
- Routa on paksuimmillaan maaliskuussa.
- Lintujen laulu monipuolistuu muuttolintujen saapuessa. Muuttolinnuista ensimmäisinä saapuvat varikset, pulmuset ja joutsenet.
- Metsän eläimet aktivoituvat ja ne alkavat etsiä itselleen parittelukumppania. Kevät on eläimillä parinmuodostuksen ja pesän rakentamisen aikaa.

Puutarhassa ja kasvimaalla tapahtuu maaliskuussa

- Kuun lopussa puutarhan aurinkoisilla ja sulilla paikoilla ensimmäiset sipulikasvit alkavat pilkistää maan alta. Tällaisia ovat muun muassa krookukset ja narsissit.
- Sisälle voi kylvää taimiastioihin pitkän esikasvatusajan vaativia kasveja. Tällaisia ovat muun muassa tomaatti ja samettikukka.
- Maaliskuussa omena- ja päärynäpuiden, marjapensaiden, koristepensaiden ja havupuiden leikkaus on ajankohtaista. Vaahteran, koivun ja kirsikkapuun leikkaus aika on sydäntalvella.

Maatilalla tapahtuu maaliskuussa

- Kissoilla on kiima kuukausi.
- Lampaiden kevät karitsoimisesonki alkaa. Lampaat myös keritään keväällä ja niiden sorkat lyhennetään.
- Kanojen munintakausi alkaa valoisan ajan lisääntyessä. Pääsiäinen lähestyy, joten kanojen tipujakin on odotettavissa, jos kanaparvessa on kukko.

Kerää luonnosta askartelu materiaalia talteen yhdessä iäkkäiden kanssa

- Luonnonmateriaalien kerääminen ”talteen” ja niiden käsittely säilyttämistä ja jatkokäyttöä varten on mukavaa yhteistä puuhaa ja onnistuu toimintakyvyn rajoitteista huolimatta. Jos osallistujien toimintakyky ei riitä lähtemään luontoon asti, voi luonnonmateriaaleja tuoda asukastiloihin ja loppu käsitellä ne siellä yhdessä iäkkäiden kanssa.

Materiaali	Käsittely
<p>Havut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Havut ovat monipuolinen raaka-aine ja se kuuluu talvenkoristeisiin. Siitä voidaan askarella mm. havupalloja, kranseja ja köynnöksiä. Lisäksi sillä voidaan koristella muun muassa jouluisia kukkaistutuksia. - Havuissa on paljon valinnan varaa: kuusen, männen, katajan jne. havut. - Havujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. 	<p>Havut ovat ikivihreitä ympäri vuoden, mutta ajankohtaisia ne ovat tavallisesti talvella pihan koristeina. Viileissä tiloissa havut voivat säilyä jopa talven yli, mutta lämpimissä sisätiloissa ne karistavat havunsa melko nopeasti.</p>
<p>Pajut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pajua voi käyttää lähes mihin tahansa askarteluun niin tuoreena kuin kuivattunakin. - Pajujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. 	<p>Pajua voidaan kerätä lehdettömään aikaan lokakuulta huhtikuulle asti. Pajua voidaan käyttää niin kuivattuina kuin heti tuoreeltaan. Jos pajut ovat kuivattuja, tulee niitä liottaa ennen käyttöä noin viikko. Jos pajut ovat tuoreita, tulee niitä käyttäessä huomioida, että kuivuttuaan ne kutistuvat eli esimerkiksi punonnassa vierekkäisten pajujen raot kasvavat.</p>
<p>Pajunkissat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luonnossa pajun keräämiseen tarvitaan aina maanomistajan lupa. Niitä voi kerätä teiden varsilta, sähkölinjojen alta ja paikoista, jotka muutenkin raivataan säännöllisesti puhtaiksi. 	<p>Pajunkissat ovat pajun kukintoja, joita esiintyy pajuissa tavallisesti maaliskuusta huhtikuussa.</p>
<p>Risut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Risut sopivat moneen askarteluun, niitä voi myös maalata spraymaalilla. - Risujen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. 	<p>Kerättävien risujen tulee olla eläviä, kuivat risut eivät kestä taivuttamista. Risut kerätään lehdettömään aikaan, syksyllä lehtien pudottua tai keväällä ennen lehtien puhkeamista. Syksyllä kerätyt risut ovat sitkeämpiä. Auringolta, sateelta ja tuulelta suojassa tuoreena kerätyt risut säilyvät pitkään käyttökelpoisina.</p>

Kukkasipulit ruukkuun keväällä

Keväälläkin voidaan istuttaa kukkasipuleita ja saada ne kukkimaan saman vuoden kesänä. Kukkasipulit istutetaan ruukkuihin sisälle. Nämä kevätukat voidaan laittaa maahan heti, kun routa on lähtenyt kukkapenkistä ja hallat ovat menneet. Sipulikat ovat monelle tuttuja kasveja menneestä ja saavat usein aikaan keskustelua ja muistoja menneestä.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
		■									
		■									

■ Milloin mahdollista? ■ Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Kohtuullinen sormien motoriikka

Toiminnan kesto:

1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Kevätkukkasipuleita
- Multaa
- Ruukkuja
- Nimilappuja

Työohje:

1. Täytä ruukku mullalla.
2. Tee multa kolo kukkasipulille ja laita kukkasipuli ruukkuun suippokärki ylöspäin. Peitä kukkasipuli mullalla ja tiivistä pintaa vähän. Aseta kirjoitettu nimilappu kuhunkin ruukkuun.
3. Kastele varovasti reunoilta, ei suoraan sipulin päältä, ettei kukkasipuli mätäne.
4. Nosta ruukku valoisaan ja pidä tasaisen kosteana.
5. Hallaöiden mentyä, voit siirtää kukan ulos, mutta muista karaista (totuttaa) sitä vähitellen ulkoilmaan, viemällä aluksi päiväksi ulos ja ottamalla yöksi sisään. Voit pitää kukan omassa ruukussaan tai vaihtoehtoisesti siirtää kukkapenkkiin.

Ohjaajalle:

- Sipulikasvit ovat monivuotisia, mutta uudelleen kukkiakseen ne vaativat talvella lepokauden viileässä (+2-+6). Helpommalla kuitenkin pääset, kun hankit joka vuosi uudet, elinvoimaiset kukkasipulit.
- Suosittuja ja melko helppoja sipulikasveja ovat muun muassa tulppaanit ja narsissit.
- Toiminnan yhteydessä on mielekästä olla mukana kuvia kukasta, jolloin osallistujat saavat kuvan siitä, mitä odottaa istutuksistaan.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Toimintaa voi toteuttaa pöydän ääressä.
- Kukkasipulit ovat kokonsa puolesta helppoja käsitellä heikentyneellä toimintakyvylläkin.
- Kukkasipuleista on helppo tunnistaa, miten päin ne ruukkuun istutetaan.

Lähde: http://www.kauppila.fi/pages.php?pages_id=101,
<http://www.nicehouse.fi/puutarha/phoito/kasvit/mukulat.htm>

Maaliskuu

Esikasvatus (tomaatti, samettiruusu)

Kevätkylvöt voi aloittaa jo hyvissä ajoin. Jotkut hyötykasvit ja kukat vaativat esikasvatuksen, jotta ne ehtivät kukkia ja tuottaa satoa kasvuoloissamme. Esikasvatus on mielenkiintoista seurattavaa ja kertoo lähestyvistä kesästä. Maaliskuussa voi kylvää mm. tomaatit ja samettiruusut ja huhtikuussa mm. kurpitsat ja kurkut.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
	—										
		—									

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Sorminäppäryys, tarkkaavaisuus

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

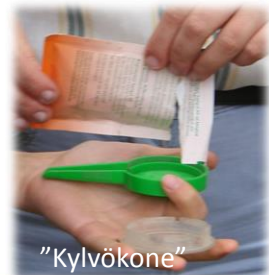
- Puhtaita astioita, joiden pohjassa on reikiä liiallisen veden poistumista varten (esim. maitopurkit)
- Kylvettäviä siemeniä
- Kylvö- tai taimimultaa
- Tuorekelmua tai muovipusseja, nimilappuja, sumutinpullo

Työohje:

1. Täytä istutusastiat mullalla. Kostuta multaa vedellä.
2. Istuta siemenet noin 1 cm:n syvyyteen ja noin 5 cm:n päähän toisistaan. Kirjoita kylvöksiin nimilaput, jotta tiedät mitä olet kylvänyt.
3. Kostuta kylvös sumutinpullolla.
4. Peitä kylvökset kevyesti muovilla ja nosta itämään lämpimään (20-24C) paikkaan.
5. Kastele kylvöksiä säännöllisesti ja pidä ne tasaisen kosteana. Kun ne ovat itäneet, poista muovi ja siirrä ne valoisaan ja vedottomaan paikkaan kasvamaan.
6. Siirrä taimet (kouluta) isompiin ruukkuihin kun niihin on kehittynyt ensimmäinen varsinainen lehtipari (huhti-toukokuussa).

Ohjaajalle:

- Sopusuhtaisten taimien aikaansaamiseksi kylvöksiä tulee käänellä usein, sillä ne hakeutuvat kohti valoa.
- Tarkista kunkin kasvin tarkat kylvöohjeet siemenpussin kyljestä.
- Kylvökaleri: <http://www.kotipuutarha.fi/index.php?section=149>

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Pienten siementen käsittelyä helpottamaan on olemassa nk. kylvökoneita sekä kooltaan suuremmiksi pilleröityjä siemeniä.
- Toimintaa voi toteuttaa pöydän ääressä.

Lähde: <http://www.suomela.fi/piha-puutarha/Kukat-taimet/Ohjeet-taimien-esikasvatukseen-Toiveena-terhakat-taimet---49810>

Sipulikukka-asetelma pääsiäiseksi

Sipulikukat kuuluvat pääsiäisen aikaan. Niistä voi tehdä kauniita asetelmia niin sisälle kuin ulos, sillä ne kestävät pientä pakkastakin. Ne eivät vaadi erityistä huolenpitoa vaan niitä voi kasvattaa ilman multaakin. Asetelmissa vain mielikuvitus on rajana ja niihin voi yhdistää esimerkiksi erilaisia luonnonmateriaaleja.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
—											
		—							—		

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

Toiminnan kesto:

1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet:

- Kukkasipuleita
- Istutus/asetelma-astioita (ruukkuja, koreja, maljakoita, kahvikuppeja tms.)
- Koristekiviä
- (Luonnonmateriaaleja, esim. pajuja, sammalta, havuja...)

Työohje:

1. Levitä lasiastian pohjalle koristekiviä.
2. Irrota kukkasipulit varovasti ruukusta ja toisistaan.
3. Pese kukkasipulit vedessä puhtaaksi mullasta.
4. Asettele pestyt kukkasipulit astiaan koristekivien päälle. Sipulit saavat näkyä lasiastian läpi.
5. Halutessasi voit koristella asetelmaa esimerkiksi oksilla, kananmunankuorilla tms.

Ohjaajalle:

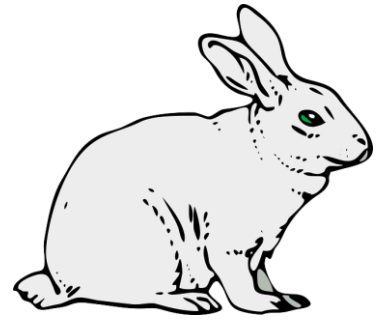
- Ruukkuun istutetut kukkasipulit kannattaa säästää puutarhaan istutettaviksi, kun ne ovat kukkineet.
- Kastelkaa kukkasipuleita niukasti, sillä kosteassa ne kasvattavat vartta.
- Sipulikukkien vieminen yöksi viileään, pidentää niiden kukinta-aikaa.
- Istutuksiin sopivia sipulikukkaa ovat muun muassa helmililjat, hyasintit, tulppaanit, krookukset ja narsissit.
- Sipulikasvit ovat perinteisiä ja tuttuja kasveja, joten ne saavat usein aikaan keskustelua ja muistot

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Kivet ja kukkasipulit on helppo asetella astioihin heikollakin motoriikalla.
- Matalareunaiseen astiaan on helpompi laittaa kiviä ja kasveja.
- Kukkasipuleita on helppo käsitellä niiden suuren koon vuoksi.

Rairuohon kasvatatus on helppoa ja nopeaa, sillä se itää noin viikossa. Rairuohon voi kylvää lähes millaiseen astiaan tahansa ja koristella mielensä mukaan. Pääsiäisen aikaan toiminnan oheen sopii esimerkiksi pupuvierailija. Pääsiäiseen liittyy myös paljon erilaisia perinteitä ja merkityksiä, joista on mukava keskustella yhdessä toiminnan ohessa.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Sorminäppäryys

Toiminnan kesto:

½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Multaa tai talouspaperia
- Rairuohon siemeniä
- Laakea astia, vati, jogurttipurkki tms.
- Pala muovikelmua (esim. elmukelmu)

Työohje:

1. Valitse alustaksi laakea astia tai vaikka jogurttipurkki.
2. Tasoita multa pohjalle, mutta älä paina sitä liian tiiviiksi. Kasvatusta ei vaadi multaakaan vaan siemenet lähtevät kasvamaan myös märällä talouspaperilla.
3. Kastele multa ja sirottele siemenet siihen tasaisesti. Peitä kylvös kevyesti mullalla.
4. Kastele kylvös vielä kevyesti.
5. Peitä lautanen talouskelmulla. Kelmu auttaa kylvöksen säilyttämään kosteuden valoisalla ikkunalaudalla mutta ilmankin pärjää.
6. Kun siemenet ovat alkaneet itämään, poista kelmu.
7. Kastele ja leikkaa säännöllisesti.

Ohjaajalle:

- Rairuohoa voi kylvää lähes millaiseen astiaan tahansa. Esimerkiksi puolikkaat kananmunankuoret sopivat hyvin pääsiäisen aikaan.
- Kanivierailijoita ja estekaneja voi tiedustella esimerkiksi kanikasvattajilta – ja yhdistyksistä.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Rairuohon sijaan pääsiäiseksi voi kasvattaa myös esimerkiksi ohran tai kauran orasta. Jyvät ovat kokonsa puolesta helpompia käsitellä esimerkiksi rajoittuneella motoriiikalla.

Lähde: <http://www.nicehouse.fi/puutarha/ajankohtaista/rairuoho.htm>